Handläggare	**Till**
Daniel Honfi	Trafiknämnden
08-508 26 283	2023-10-19

Kajrenovering vid Sundsta gård söder om Hammarbyslussen. Genomförandebeslut

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner förslag till genomförande av projekt Kajrenovering vid Sundsta gård söder om Hammarbyslussen till en investeringsutgift om 24 mnkr.
2. Trafiknämnden anmäler beslutet till Stockholms Hamn AB.
3. Trafiknämnden ger kontoret i uppdrag att teckna samarbetsavtal med Stockholms Hamn AB, enligt bifogat samarbetsavtal.

Gunilla Glantz
Förvaltningschef

Peter Granström
Avdelningschef

Mattias Wäppling
Enhetschef

Sammanfattning

För att säkerställa erosionsskyddet av kajen och Hammarbyslussen föreslår trafikkontoret att den befintliga spontkajen ersätts med en ny spont. Projektet kommer att planeras och genomföras i regi av Stockholms Hamn AB i nära samarbete med kontoret. För att reglera planering, genomförande och finansiering av projektet har kontoret och Stockholms Hamn AB tagit fram ett förslag till samarbetsavtal, vilket bifogas till detta tjänsteutlåtande. Avtalet innebär att trafiknämnden finansierar de delar av projektet som berör stadens anläggningar. Trafiknämndens investeringsutgift

Trafikkontoret
Infrastruktur

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 283
Växel 08-508 27 200
daniel.honfi@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

bedöms till 24 mnkr. Stockholms Hamn planerar att genomföra projektet under åren 2024-2025.

Introduktion till projektet

Bakgrund

Stockholms Hamn AB har genomfört utredningar av åtgärdsbehovet för samtliga konstruktioner vid Hammarbyslussen. Enligt planerna kommer de åtgärdsbehov som identifierats att åtgärdas under år 2025 när den nya Victoriaslussen är färdigställd och i funktion.

En av de utredda konstruktionerna – spontkajen vid Sundsta gård söder om Hammarbyslussen – förvaltas av trafikkontoret. Kajplanet används idag av en marina som lastnings- och lagringsyta och hyrs ut av Stockholms Hamn AB. En översiktskarta, som visar kajområdet i förhållandet till Hammarbyslussen och broarna (Johanneshovsbron, Skanstullsbron och Skansbron) i området visas i Figur 1. Kajen vid slussens västra ände är 55 m och ursprungligen byggd år 1922 och har uppnått sin tekniska livslängd.

Figur 1 Flygfoto över området. Gul markering visar området där reparationsarbeten för kajen kommer att utföras

Följande dokumentation finns angående reparationsbehovet av kajen:

- Tillståndsbedömning av kaj vid Sundsta gård, Bostek, 2021-09-20 (se Bilaga 1).
- Hammarbyslussen. Bedömning av reparationsbehov och restlivslängd för slussanläggningen, Bostek, 2022-11-02

På grund av kajens dåliga skick och osäkerheten gällande pågående infiltration bakom sponterna på båda sidor om slusstråget bedömer kontoret att det inte är lämpligt att vänta med reparation av

spontkajen vid Sundsta gård till senare än år 2025. Det pågår erosion och vatten strömmar från Mälaren mot Saltsjön kontinuerligt p.g.a. nivåskillnaden. Dessutom har marken dålig bärighet vid kajen, vilket är ett hinder i utvecklingen av båtsporten på platsen.

Markens bärighet ovanför kajen är ett bekymmer för båtsporten. Kontoret har säkrat kajen med körplåtar där båtarna lyfts upp. Eftersom den är avstängd längs övrig kajsträcka bedömer kontoret att det inte finns någon akut risk för ras.

Mål och syfte

Projektets mål är att med hänsyn till god samhällsekonomi tillse att denna kajsträcka har full kajfunktion samt fullgott erosionsskydd med en livslängd på 120 år.

För att säkerställa erosionsskyddet av kajen och Hammarbyslussen har flera tekniska lösningar diskuterats mellan kontoret och Stockholms Hamn AB. Det mest samhällsekonomiska alternativet har bedömts vara att reinvestera i en förstärkning av den befintliga spontkajen med ny spont.

Projektet beaktar två viktiga mål i kommunfullmäktiges budget 2023 för Stockholms stad, dnr KS 2022/1045,:

- Minska miljöpåverkan (2.1. Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring) genom att samordna reparationer av kajen och slussen.
- Minska behovet av akuta drift- och underhållskostnader (3.1. Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd) genom att förbättra markens dåliga bärighet vid kajen.

Projektet bidrar även till målet i stadens kajstrategi (Kajstrategi för Stockholms stad, dnr KS 2022/256) att kajerna ska gestaltas med hög kvalitet och vara trygga.

Befintlig situation

Kajen består av två olika kajtyper med bakåtförankrade stålsponter. Längs med spontens utsida hänger tre konsolbryggor. Sponten är sliten i vattenlinjen med hål partiellt längs hela kajsträckan. Olika konstruktionsdelar i stål är kraftigt korroderade (se Figur 2). Kajen behöver därför renoveras.

Figur 2 Fotografi som visar hur spontkajen har korroderat i nivå med vattenlinjen.

Sponten har ett flertal korrosionshål i skvalpzonen och i dessa hål strömmar vatten in mot grusåsen genom fyllnadsmassor och vidare mot Saltsjön. Dessa skador medför också att kajens viktiga funktion som fördämning av Mälaren nu är bristfällig och riskerar att på relativt kort sikt försämras ytterligare. En utebliven reparation riskerar också att sätta ner bärigheten ovanför kajen samt ökar risken att slukhål uppstår under kajplanets vägbeläggning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts internt på trafikkontoret i dialog med Stockholms Hamn AB. Stockholms hamn har haft dialog med verksamheter som berörs.

Åtgärdsförslag

Projektets innehåll

Kontoret föreslår en långsiktig åtgärdslösning dvs. att ersätta kajen med en ny stålspontkaj. Reparationen föreslås integreras med planerade åtgärder på Hammarbyslussen och dess ledverk.

De åtgärder som kommer att utföras på stadens kaj kommer att samordnas med övriga åtgärder på Hammarbyslussen, och kommer att genomförs av Stockholms Hamn i form av en sidoentreprenad till renoveringen av Hammarbyslussen. Både kontoret och Stockholms Hamn anser att ett sådant samordnat genomförande innebär en kostnadseffektiv lösning och leder till stora besparingar för staden.

Entreprenadarbetena för renovering av kajen föreslås upphandlas genom en gemensam upphandling under Stockholms Hamn ABs ledning. Stockholms Hamn AB kommer därefter svara för projektering och genomförande av arbetena i enlighet med överenskommen tidsplan.

Avvägningar

Två huvudstrategier har övervägts gällande de tekniska åtgärderna för reparation. En temporär reparation med förankringsstag och ersättning av hammarbandet och ett mer långsiktigt alternativ dvs. en ny stålspontkaj. Fördelen med den långsiktiga strategin, utöver kajens längre tekniska livslängd, är en bättre integration med Hammarbyslussens åtgärdsplanering och förbättring av slussens dämmande funktion. För att minska kostnaderna kan åtgärderna samordnas som en sidoentreprenad vid reparationer på Hammarbyslussen enligt föreslaget samarbetsavtal.

Samarbetsavtal

Projektet kommer att planeras och genomföras i regi av Stockholms Hamn AB i nära samarbete med trafikkontoret. För att reglera planering, genomförande och finansiering av projektet har kontoret och Stockholms Hamn AB tagit fram ett förslag till samarbetsavtal, vilket bifogas i bilaga 2. Avtalets mål är att färdigställa projektet 2025 i samband med Hammarbyslussens renovering. Trafikkontoret ska ges möjlighet att granska bygghandlingar i god tid före utförandet och få skälig tillgång till arbetsområdet under arbetenas utförande. Budgeten för trafiknämndens del av projektet är satt till 23 mnkr i 2023 års penningvärde. Detta inkluderar projektering, upphandling, entreprenad och byggledning, samt en reserv för oförutsedda kostnader. Skulle budgeten riskera att överskridas åligger det Stockholms Hamn att i god tid upplysa kontoret om detta, för att ge kontoret möjlighet att ta ställning till eventuella justeringar av projektets omfattning med syfte att hålla kostnaden inom budget.

Konsekvenser

Framkomlighet

Under projekttiden kan förkomma begränsad framkomlighet i området som påverkar främst båtföreningen.

Miljö

Slutfört projekt kommer att stoppa grundvattenströmning genom området från Mälaren mot Hammarby sjö. Detta bidrar till att säkra Hammarbyslussens dammfunktion.

Trygghet och jämställdhet

Efter renovering blir kajen hel och fri från de skador som skapat ett nergånget uttryck. Detta bidrar till att kajen kommer att uppfattas som en tryggare miljö att vistas på.

Tidplan och genomförande

Tidplan

Projektet planeras att projekteras 2023 och genomföras i perioden 2024-2025. Se även nedanstående tabell.

Aktivitet	2023	2024	2025
Genomförandebeslut (TN och ev. KF)	x		
Projektering	x		
Upphandling	x	x	
Entreprenad		x	x

Intressenthantering och kommunikation

Projektets kommunikation kommer att skötas av Stockholm Hamn AB. Detta inkluderar dialog med den marina som har verksamhet i området, samt övriga berörda sakägare.

Ekonomi och finansiering

Investering

Utgiften för trafiknämnden beräknas till 24 mnkr, i 2023 års penningvärde. Utgiften inkluderar kostnader för intern tid. För att ta höjd för oförutsedda och osäkra utgifter ingår i kalkylen ett riskpåslag om 40%. Kontoret arbetar sedan några månader tillbaka enligt en ny princip för bedömning av projektrisker, med generellt högre riskpåslag än vad kontoret historiskt sett tillämpat, inte minst i projektens tidiga skeden. Det relativt höga riskpåslaget i det här projektet motiveras bland annat med att projektet genomförs av en annan aktör och att åtgärderna ännu inte är projekterade.

Investeringsutgiften har kunnat inrymmas inom nämndens långsiktiga investeringsplan.

Driftkostnader

Preliminärt beräknas projektet medföra ökade kapitalkostnader med sammanlagt cirka 1,3 mnkr från och med 2026. Kapitalkostnaderna som avser avskrivningar med en avskrivningstid om 30 år och intern ränta om 2,2 procent, minskar därefter successivt med gjorda avskrivningar.

Risk/Osäkerhet

Det finns risker och osäkerheter när det gäller utförande av projektet pga. ökade kostnader för material, konsulttjänster och utförande av entreprenader. Samordning av projektering och upphandling av entreprenaden med Hammarbyslussens renovering syftar att minska de riskerna.

Slut

Bilagor

1. Tillståndsbedömning av kaj vid Sundsta gård
2. Samarbetsavtal om gemensam renovering av Sundsta gård kaj